

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:1641

av Penilla Gunther (KD)

Inriktningen av energipolitiken

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om inriktningen av energipolitiken.

Motivering

Kristdemokraternas energipolitik grundar sig på förvaltarskapsprincipen. Vi ska förvalta, inte förbruka, de ändliga resurserna. Energipolitiken ska därför möjliggöra för kommande generationer att leva och verka på vår jord.

Också vad gäller energiförsörjningen och kostnader för hushåll och företag, är det nödvändigt att politiken är långsiktigt hållbar och stabil. De tre grundpelarna för den svenska energipolitiken bör

därför vara ekologisk hållbarhet, försörjningstrygghet och konkurrenskraft.

Kristdemokraterna vill:

- Satsa mer på forskning såväl inom förnybar energi som kärnteknik.
- Bygga ut överföringskapaciteten inom Sverige och till andra länder för att möjliggöra svensk export av klimateffektiv el.
- Öppna ytterligare upp tillträdet till och skapa konkurrens på fjärrvärmenäten, så att det blir enklare för nya aktörer att leverera exempelvis spillvärme direkt till en kund.
- Satsa mer på energieffektivisering.
- att det påbörjade arbetet i Kontrollstation 2014 med omprövning av styrmedel inom miljö- och energisektorn fram till 2020, fortsätter.

Kristdemokraterna har tillsammans med den tidigare Alliansregeringen:

- Förlängt och utvidgat stödsystemet för förnybar elproduktion, för att möjliggöra betydligt större investeringar under kommande år.
- Förbättrat planeringsberedskapen för vindkraft genom att planeringsramen ökat från tidigare 10 TWh år 2015 till 30 TWh år 2020.
- Gjort det tillåtet att bygga nya, säkrare kärnkraftsreaktorer för att ersätta de tio som finns idag.
- Skärpt reaktorägarnas ekonomiska ansvar i händelse av en olycka.
- Påbörjat ett femårigt energieffektiviseringsprogram på 1,5 miljarder kronor.

Kristdemokraterna satte tillsammans med Alliansen upp målet att utsläppen av koldioxid 2020 ska vara 40 procent lägre än de var 1990. Vi har också satt upp målet att andelen förnybar energi år 2020 ska vara minst 50 procent av den totala energianvändningen enligt EU:s definitioner, att andelen förnybar energi i transportsektorn ska vara minst 10 procent, samt att energianvändningen år 2020 ska vara 20 procent effektivare än 2008.

För att nå dessa ambitiösa mål slöt allianspartierna en historisk energipolitisk överenskommelse som förbättrar de långsiktiga förutsättningarna för climateffektiv energiproduktion. Från och med 2011 uppfyller Sverige målen rörande andelen förnybar energi totalt sett och andelen förnybar energi inom transportsektorn.

Kärnkraften

För att möta framtiden med minskade koldioxidutsläpp och stärkt konkurrenskraft kan vi inte bortse från kärnkraften som en i huvudsak koldioxidneutral energikälla. De existerande svenska kärnkraftverken beräknas ha en livslängd på omkring 60 år. De första av dessa reaktorer kommer att fasas ut inom 10–15 år. Nya, säkrare kärnkraftsreaktorer är en förutsättning för att behålla den elintensiva industrins konkurrenskraft, och därmed Sveriges välfärd, utan att ersätta dagens produktion med fossilbaserad produktion.

Kärnkraften utgör den viktigaste delen av basen i Sveriges elproduktion. År 2013 stod kärnkraften för 43 procent av landets elproduktion vilket var mer än något annat kraftslag det året. Det är tack vare kombinationen av kärnkraft, vattenkraft, biokraft och vindkraft som Sverige tillsammans med Frankrike har EU:s lägsta klimatutsläpp inom elproduktionen. Kärnkraftens höga tillgänglighet tillsammans med dess nära placering vid stora elförbrukare skapar basen för en stabil och leveranssäker elförsörjning som är omistlig för vårt moderna samhälle.

Mycket tack vare Kristdemokraternas konstruktiva bidrag är det inte längre förbjudet att investera i ny kärnkraft i Sverige. Kristdemokraterna vill fortsätta att bidra till en balanserad blocköverskridande överenskommelse som tillåter att de äldsta reaktorerna kan få ersättas med nya, säkrare och effektivare.

Om ett förbud återinförs finns idag en stor risk att elen antingen blir dyrare, smutsigare eller både och. Kärnkraftsavvecklingen i Tyskland är ett varnande exempel. Elen kostar ca 2.60 kr/kWh samtidigt som kolkraften och CO₂-utsläppen ökar.

Om ny kärnkraft skulle visa sig vara det miljömässigt och ekonomiskt mest fördelaktiga kommer det kräva mycket stora investeringar. För att bredda ägandet och minska statliga Vattenfalls investeringsbehov kan nyemissioner från nya, långsiktiga ägare i de aktiebolag som äger Ringhals och/eller Forsmark vara en möjlighet.

Investeringar i kärnkraft hör vid sidan om investeringar i elnät och vattenkraft till de mest långsiktiga energiinvesteringarna. Denna trygghet och långsiktighet är avgörande för övriga industriella investeringar. Självfallet ska brytning av uran och slutförvaring av utbränt kärnbränsle bara ske under etiska och miljömässigt goda förhållanden.

Kristdemokraterna ser inte hur en höjning av skatten på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer gynnar varken enskilda medborgares energikostnader eller företagen, med tanke på att en sådan skatt skulle medföra att kraftbolagen i sin tur söker möjligheter att ta in de höjda avgifterna från sina elkunder.

Enligt organisationen Svensk Energi kan effektskatten på kärnkraft i sin nuvarande utformning strida mot EU:s konkurrensregler. Ett avgörande i frågan väntas under nästa år, vilket borde vara viktigt att vänta in.

Förnybar energi

Kristdemokraterna vill se en mångfald av förnybar energi inom transportsektorn, industrin, uppvärmning och elproduktionen. Det behövs ett energisystem som innehåller såväl storskaliga som småskaliga element anpassade till lokala och industriella behov. Därför vill vi se mer investeringar i långsiktigt hållbara energislag såsom vindkraft, vattenkraft, bioenergi, vågkraft, solenergi, geotermisk energi och tidvattenkraft. Skatter och avgifter bör utformas med hänsyn till förhållanden i omvärlden för att inte näringslivets konkurrenskraft ska urholkas, vilket också skulle drabba sysselsättning och välfärd.

Reglerna för subventioner till vindkraft och biokraft skall ligga fast till 2020. För tiden efter 2020 bör under de närmaste åren genomföras en översyn för att säkerställa att stödet till förnybar energi har maximal miljö- och klimatnytta.

Sverige har en unik hög andel förnybar elproduktion med mycket vattenkraft och en växande andel vindkraft. Vattenkraften har den unika egenskapen av att både vara

förnybar och kunna styra produktion efter behov. Elbehovet varierar mycket mellan dag och natt och mellan sommar och vinter. Skillnaden mellan högsta och lägsta elförbrukningen på ett år kan variera mellan 8 GW en varm sommarnatt till över 25 GW en kall vintermorgon. Utan stora mängder vattenkraft hade vi behövt fossileldade alternativ antagligen i form av gasturbiner för att inte riskera strömavbrott när elbehovet varierar.

Det är nödvändigt att vattenkraften värnas och ges samma goda förutsättningar som den fått de senaste dryga hundra åren. Kristdemokraterna vill att vattenkraftens nuvarande omfattning ska värnas och inte vara föremål för en generell omprövning. Vattenkraften spelar en avgörande roll för stabiliteten i elsystemet och möjligheten att etablera förnybar el. Samtidigt skall självklart kontinuerliga miljöförbättringar göras för en förstärkt biologisk mångfald. Det går däremot inte att motivera en total omprövning av Sveriges vattenkraftproduktion.

Vindkraft och biokraft har initialt behövt subventioner för att kunna etableras.

Nuvarande stöd gäller till 2020. För att skapa långsiktiga förutsättningar för såväl elproduktion som utveckling, produktion och användning av förnybara drivmedel, bör under de närmaste åren genomföras en utredning kring behovet av statligt stöd till förnyelsebar energi för tiden efter 2020. Syftet ska vara att effektivast möjligt bidra till klimatmålen, genom ökad produktion av biobränslen för att minska vägtrafikens enorma utsläpp av växthusgaser.

Fossila bränslen måste ersättas av biobränslen. Kristdemokraterna vill fortsatt verka för minskad användning av fossila bränslen inom industrin. Sveriges industri har mycket låga klimatutsläpp jämfört med sina internationella konkurrenter. Industrier som flyttar till andra länder leder kanske till lägre utsläpp i Sverige medan de globala utsläppen istället ökar.

Fortfarande används dock stora mängder olja och kol i industriella processer, framförallt inom stålindustrin. En del av detta kan ersättas med biobränslen som flis och biogas samt energieffektivisering. Annat kan genom att ersättas med naturgas ge lägre utsläpp och minskad klimatbelastning.

Kristdemokraterna verkar för en fri och öppen energimarknad med ökad konkurrens till nytta för kunderna. Prisbildningen och marknadens funktionssätt bör hållas under kontinuerlig uppsikt av berörda myndigheter. Energimarknadsinspektionens kontroll av elmarknaden samt el- och gasnäten måste ha ett starkt konsumentperspektiv.

Inriktningen av energipolitiken som är beskriven i motionen bör därför ges regeringen tillkänna.

Penilla Gunther (KD)